

СТОПАНСКА КОНЮНКТУРА

БИЗНЕС АНКЕТИ НА НСИ^{1,2}, ДЕКЕМВРИ 2009 ГОДИНА

През декември 2009 г. **общият показател на бизнес климата**³ се понижава с 2.3 пункта в сравнение с предходния месец предимно поради влошаване на бизнес климата в промишлеността и услугите. Такава динамика се е наблюдава и през месец декември през миналата година. (граф. 1).

Промисленост. През декември съставният показател бизнес климат се понижава с 1.3 пункта в сравнение с предходния месец (граф. 2) поради по-песимистичните оценки на мениджърите както за настоящото бизнес състояние на предприятията, така и за бизнес ситуацията през следващите шест месеца. Настоящата производствена активност се оценява като намалена, но има известно подобрене в прогнозите за производството през следващите три месеца. Осигуреността на предприятията с поръчки остава почти на същото ниво в сравнение с предходния месец (граф. 3).

Несигурната икономическа среда, посочена от 55.5% от предприятията, и недостатъчното търсене както от страната, така и от чужбина се определят като основните фактори, които затрудняват развитието на бизнеса (граф. 4).

През декември по-голямата част от предприемачите очакват запазване на продажните цени в промишлеността през следващите три месеца.

Строителство. Съставният показател “бизнес климат в строителството” през декември приблизително запазва равнището си от предходния месец (граф. 5). По мнение на строителните предприемачи строителната активност и нивото на поръчките намаляват, като очакванията за следващите три месеца са дейността да продължи да се свива (граф. 6). Очаква се и по-нататъшно намаление на персонала.

През декември финансовите проблеми са основният фактор, затрудняващ дейността на предприятията, който за първи път от месец ноември 2008 г. измества несигурната икономическа среда на второ място. Засилва се и влиянието на недостатъчното търсене (граф. 7).

През декември предприятията, които предвиждат намаление на продажните си цени продължават да са повече от тези, които считат, че цените им ще се повишат през следващите месеци, в резултат на което за тринадесети пореден месец балансовият показател е отрицателен (- 13.4%) (граф. 8).

Търговия на дребно. През декември съставният показател “бизнес климат в търговията на дребно” се понижава с 3.2 процентни пункта в сравнение с предходния месец (граф. 9). Това се дължи на влошените оценки и очаквания на мениджърите за бизнес състоянието на предприятията. Обемът на продажбите през последните три месеца също намалява, като и прогнозите за продажбите през следващите три месеца не са оптимистични. Очакванията за поръчките към доставчиците обаче се подобряват - балансовият показател се покачва с 5.1 процентни пункта предимно поради нарастване на поръчки към доставчици в страната (граф. 10).

Факторите, които бизнеса определя като затрудняващи дейността им, са несигурната икономическа среда, недостатъчното търсене и конкуренцията в бранша (граф. 11).

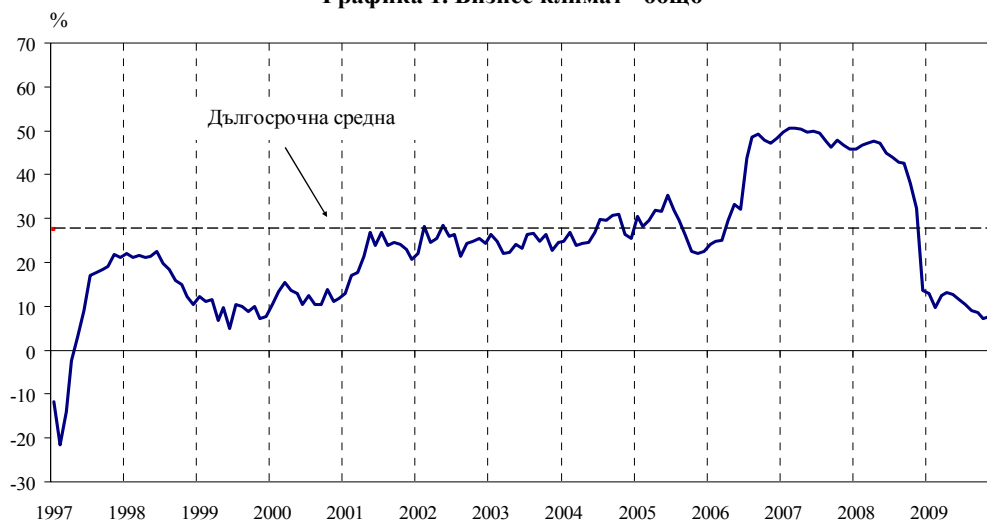
По отношение на продажните цени в търговията на дребно анкетата не отчита очаквания за увеличаване на цените (граф. 12).

Услуги⁴. След отчетеното повишение през ноември 2009 г., през декември съставният показател “бизнес климат в сектора на услугите” се понижава с 5.5 пункта в сравнение с предходния месец, което се дължи на по-песимистичните оценки на мениджърите за настоящата бизнес ситуация в предприятията и по-умерените очаквания за следващите шест месеца (граф. 13, граф. 14). През последните три месеца търсенето на услуги, както и персоналот в сектора са намалени, като не се очаква по-нататъшно намаление през следващите три месеца (граф. 15).

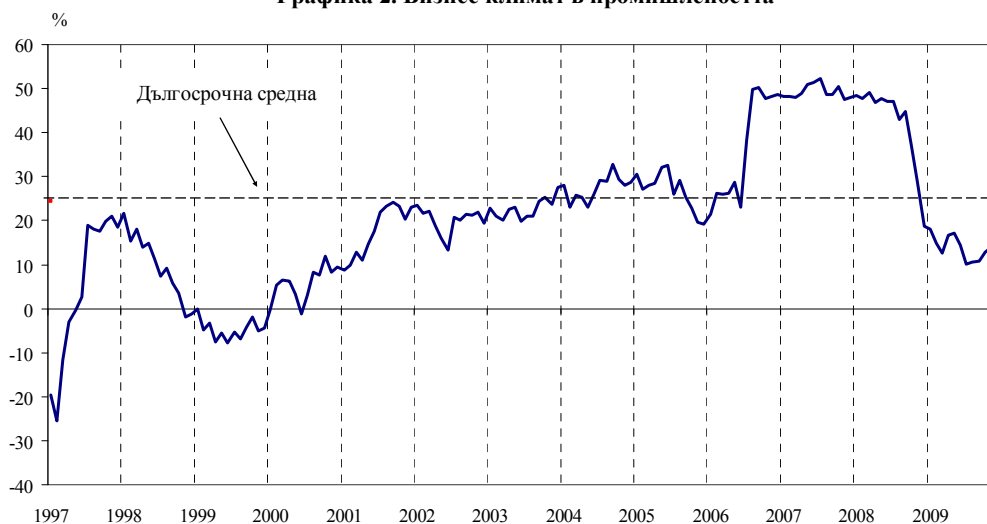
Основните фактори, които затрудняват дейността на предприятията от сектора на услугите са несигурната икономическа среда и конкуренцията в бранша. (граф. 16).

По отношение на цените в сектора, преобладаващи са очакванията те да запазят равнището си през следващите три месеца. В сравнение с ноември намаляват предприятията, които прогнозироват, че цените ще се понижат, но техният дял остава значителен (16.0%).

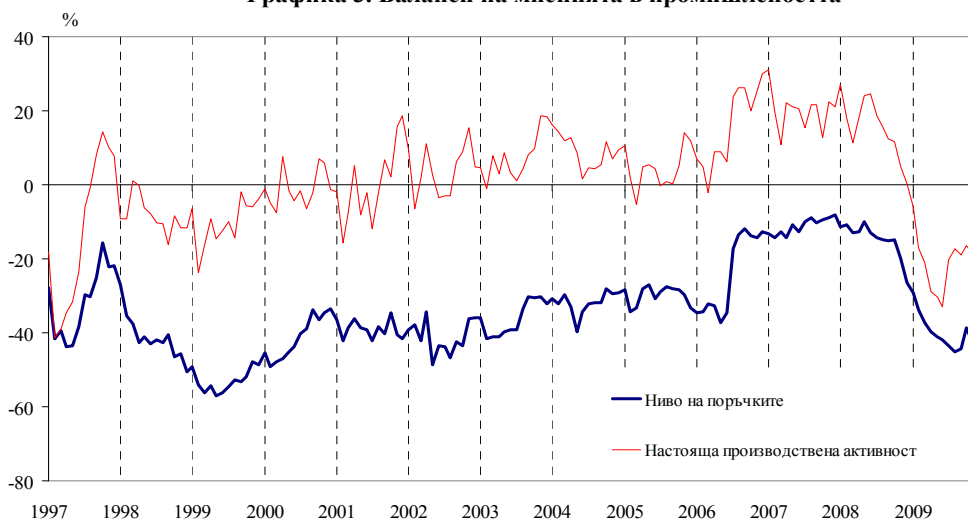
Графика 1. Бизнес климат - общо

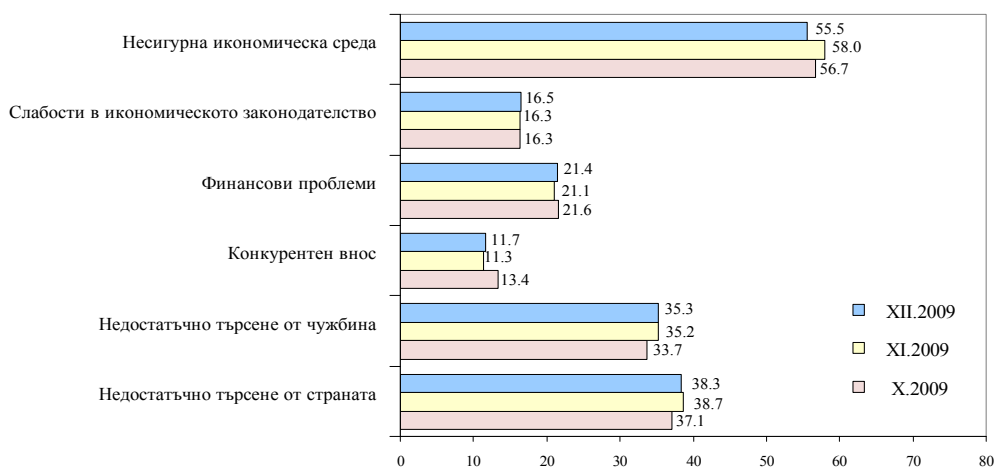
Графика 2. Бизнес климат в промишлеността

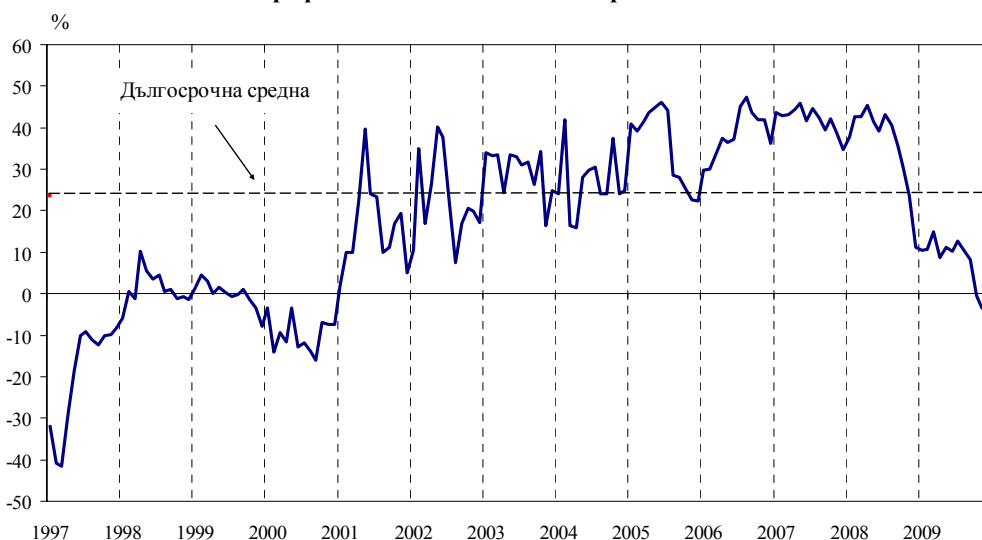
Графика 3. Баланси на мненията в промишлеността

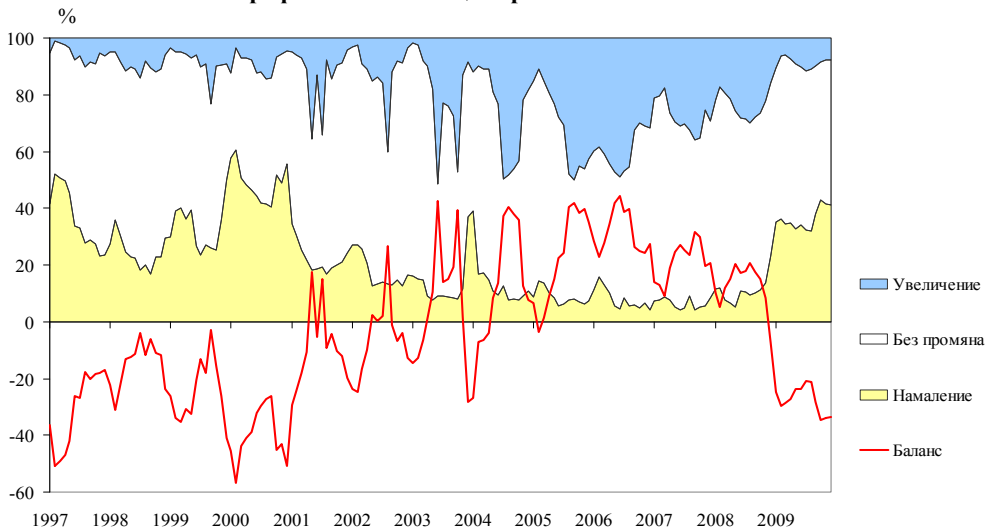
**Графика 4. Затруднения в производствената дейност в промишлеността
(Относителен дял от предприятията - %)**

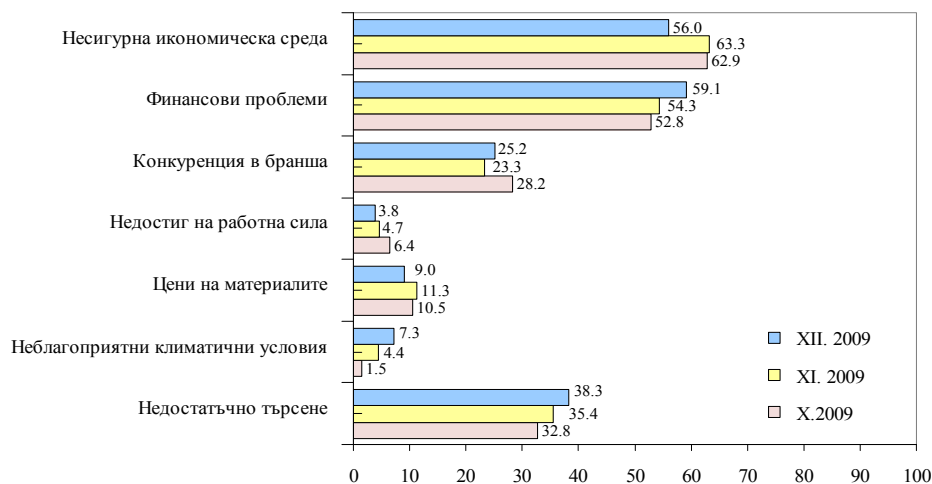
Графика 5. Бизнес климат в строителството

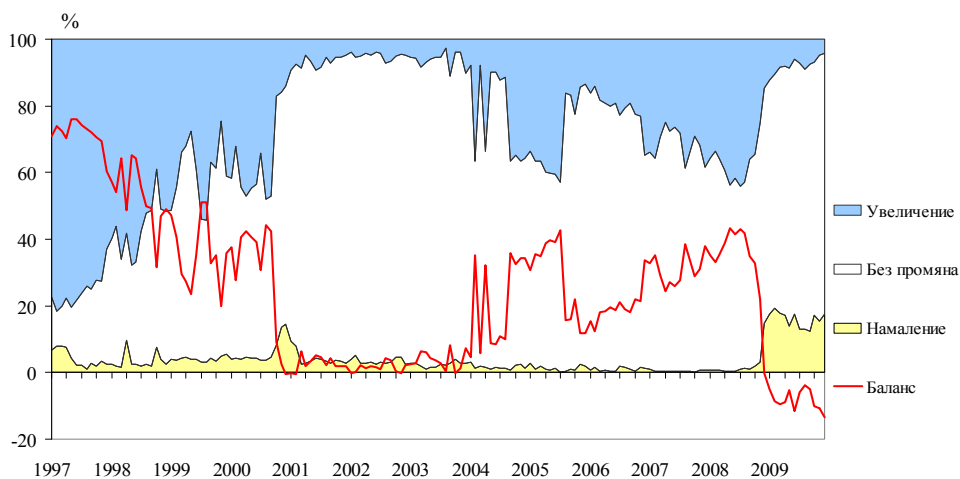
Графика 6. Настояща строителна активност

**Графика 7. Затруднение в строителната дейност
(Относителен дял от предприятията - %)**

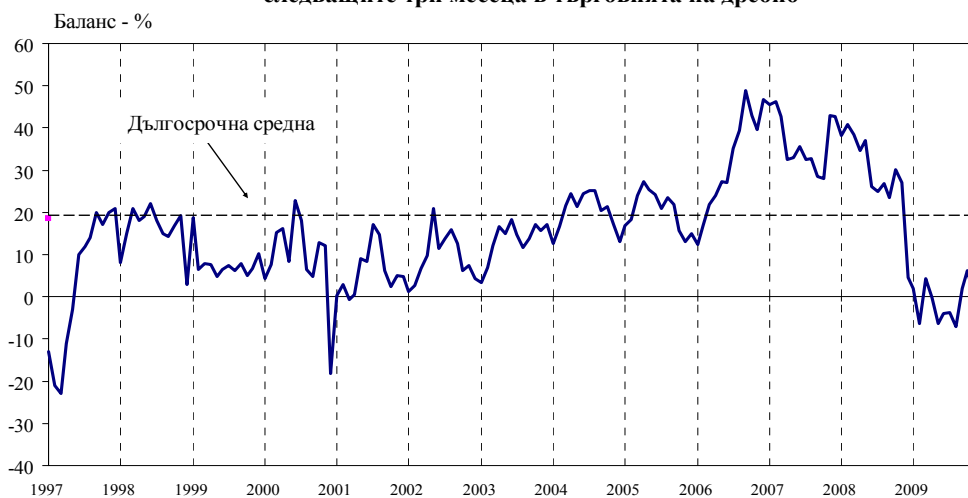
**Графика 8. Очаквания за продажните цени в строителството
през следващите три месеца**

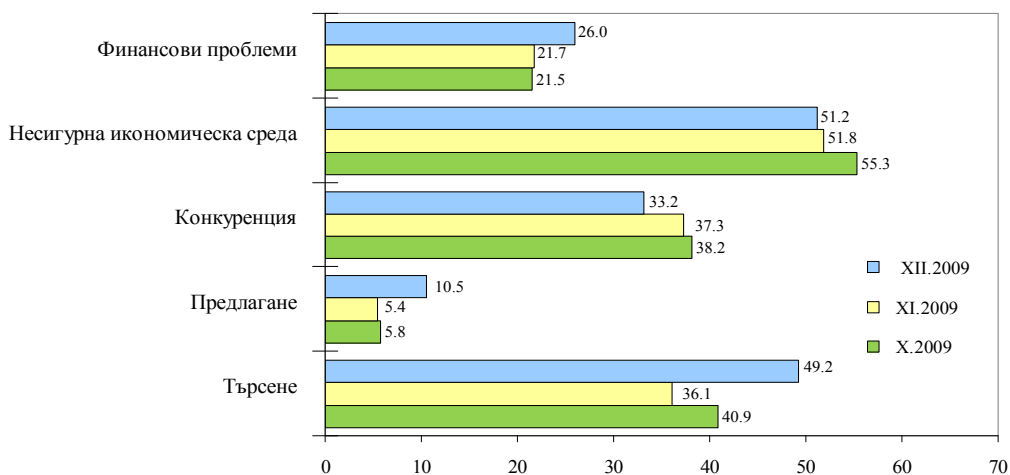
Графика 9. Бизнес климат в търговията на дребно

Графика 10. Очаквания за поръчките към доставчиците през следващите три месеца в търговията на дребно

Графика 11. Фактори, ограничавашщи подобряването на бизнес ситуацията в търговията на дребно - % от предприятията

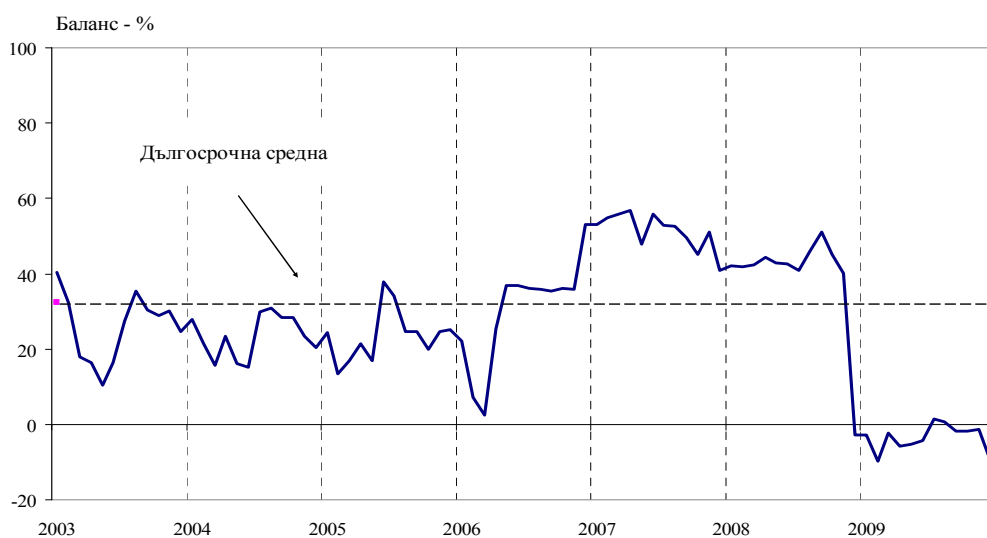
Графика 12. Очаквания за продажните цени в търговията на дребно през следващите три месеца

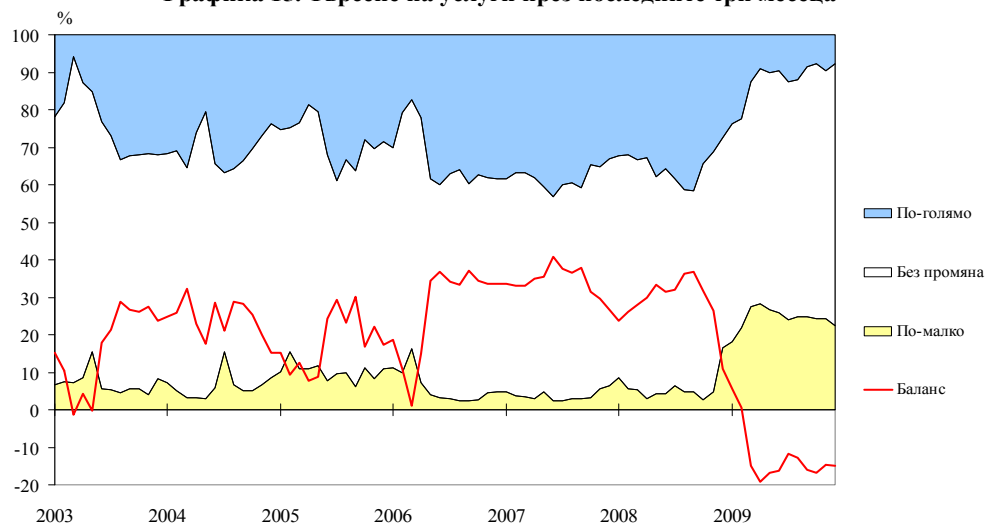
Графика 13. Бизнес климат в сектора на услугите

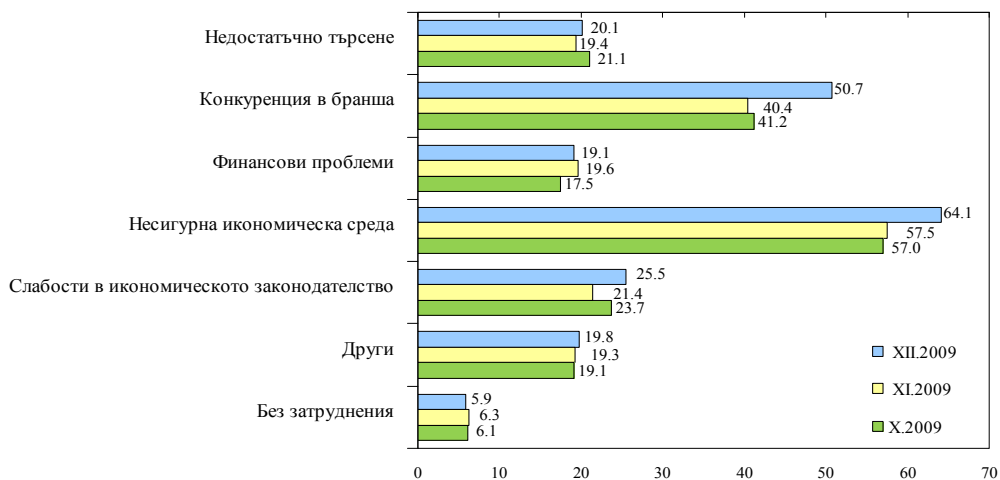
Графика 14. Настояща бизнес ситуация в сектора на услугите

Графика 15. Търсене на услуги през последните три месеца

Графика 16. Фактори, затрудняващи дейността в сектора на услугите
Относителен дял от предприятията - %

¹ От май 2002 г. всички бизнес наблюдения се финансират съвместно от НСИ и Европейската комисия съгласно подписани споразумения между двете институции. НСИ се ангажира да провежда наблюденията съгласно хармонизираната програма на Европейския съюз. Всяко съобщение или публикация на НСИ е с автор НСИ и Комисията не носи отговорност за ползата, която може да бъде извлечена от информацията, съдържаща се в тях.

² Отговорите на въпросите от анкетите са представени в тристепенна категорийна скала от типа: “увеличение”, “без промяна”, “намаление” или “над нормално”, “нормално”, “под нормално”. Балансите на оценките се изчисляват като разлика на относителните дялове по екстремните варианти на отговор. **Показателят ”бизнес климат”** е средна геометрична на балансите на оценките за настоящата и за очакваната бизнес ситуация в предприятията през следващите шест месеца.

³ Общият показател на бизнес климата е претеглена средна аритметична на четири отраслови показателя на бизнес климата - в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите, като последният показател е включен в общия динамичен ред от май 2002 година.

⁴ Без търговия.